

С. Б. БУЙСЬКИХ

«Актуальні проблеми методики і теорії археології в практиці молодих археологів України і Сербії».
Перша науково-практична конференція молодих дослідників України і Сербії (Київ, 24 листопада — 1 грудня 1980 р.)

Коріння дружби народів Радянського Союзу та Югославії сягають у сиву давнину, у той час, коли південнослов'янські землі вели багатовікову боротьбу за національне і соціальне визволення від іноземного гніту. Ця дружба, зігріта полум'ям Великої Жовтневої революції, зміцніла у суворі роки другої світової війни, коли наші народи пліч-о-пліч бились проти фашистських загарбників. Історія заклала підвалини дружби двох братніх народів, сучасність міцно зв'язала їх спільністю ідеалів у боротьбі за мир, прогрес і соціалізм.

Плідне взаємовигідне співробітництво двох країн розвивається дедалі ширше, набуває нових форм, поглиблюється. Одним з його проясвів і став науковий і культурний обмін між молодіжними організаціями Української РСР і Соціалістичної Республіки Сербії. Так, вже двічі представники Ради молодих вчених Інституту археології АН УРСР брали участь у роботі молодіжних дослідницьких акцій в Сербії — влітку 1978 р. Л. Л. Залізник працював на акції «Південна Морави-78», влітку 1980 р. С. Б. Буйських на акції «Ніж-80». А восени 1979 року молоді вчені Інституту приймали у себе активістів Республіканської конференції молодих дослідників Сербії (РК МДС) — Душана Йовановича, Томіслава Стояновича і Сунчицю Денич.

Яскравим прикладом подальшої творчої співпраці стала I науково-практична конференція молодих археологів України і Сербії, яка проходила у Києві з 24 листопада по 1 грудня 1980 р. Делегацію РК МДС, яка прибула до Києва на запрошення ЦК ЛКСМ України, очолював співробітник науково-дослідного центру Республіканської конференції Союзу соціалістичної молоді Сербії Браніслав Савич. До делегації входили також активісти Республіканської конференції молодих дослідників Сербії з різних міст республіки — Міодраг Райкович (Врба), Влайко Джокич (Балград), Лиліяна Крстич (Валево) і Габор Месарош (Суботиця).

До складу української делегації на конференції увійшли активісти Ради молодих вчених Інституту археології АН УРСР С. Б. Буйських, Л. Л. Залізник, Н. Д. Довженко, Л. А. Черних, В. В. Рубан, Ю. В. Болтрик, К. П. Бунятян, С. Ж. Пустовалов, Р. В. Терпиловський, Р. С. Орлов, К. М. Гупало, М. А. Сагайдак, Ю. В. Павленко.

Перед початком роботи конференції обидві делегації поклали квіти до пам'ятника В. І. Леніну і вінок до могили Невідомого солдата. Вони мали нагоду також зустрітись з першим секретарем ЦК ЛКСМУ А. І. Корнієнко, який розповів їм про історію та досягнення комсомолу республіки.

На відкритті конференції, що відбулося 24 листопада у залі Президії АН УРСР, з привітанням до учасників звернулись секретар ЦК ЛКСМУ В. П. Борзов та заступник директора Інституту археології АН УРСР доктор історичних наук В. Ф. Генінг. На пленарному засіданні було заслухано дві доповіді — «Археологічні дослідження на Україні в 1977—1980 рр. та завдання молодих вчених республіки на наступну п'ятирічку» (Сергій Буйських, УРСР) та «Археологічні програмні акції як складова частина молодіжних дослідницьких акцій у Сербії, їх цілі, основні підсумки та перспективи розвитку» (Браніслав Савич, СРС).

На наступних робочих засіданнях, де головували Влайко Джокич та Сергій Буйських, молоді українські та сербські колеги обмінялись досвідом роботи, заслухали й обговорили 20 окремих доповідей і повідомлень з питань методики польових археологічних досліджень та теорії археології. Сербські друзі одержали повну увагу про те, над якими проблемами працюють молоді вчені України, образно кажучи одержали великий хронологічний зріз через усю археологію Української РСР. Про це свідчить сама тематика доповідей — «Методика польових досліджень пам'яток кам'яного віку на Україні», «Основні принципи методики розкопок курганів епохи бронзи на півдні України», «Методи і прийом розкопок поселень епохи бронзи», «Методика соціальної реконструкції давніх суспільств (за матеріалами могильників)», «Курган Огуз та деякі питання методики досліджень скіфських курганів», «Розвідки і розкопки античних пам'яток Нижнього Побужжя», «Методика польових досліджень слов'янських пам'яток», «Наукові підсумки та методика дослідження археологічних пам'яток Давньої Русі», «Питання топографії і стратиграфії археологічних пам'яток України (на прикладі древнього Києва)», «Проблеми хронології і нові методи датування археологічних пам'яток», «Статистичні методи

обробки масового археологічного матеріалу», «Методологічні питання етнічної інтерпретації археологічних культур».

В свою чергу молоді українські археологи одержали цінну наукову інформацію про напрямки роботи і успіхи молодих дослідників Сербії. «Поняття археологічна пам'ятка» та критерії вибору пам'яток для молодіжних дослідницьких акцій», «Методика проведення розвідки археологічного локалітету (на прикладі археологічної акції «Тимок-77)», «Ступінь значимості та підсумки археологічних досліджень в межах молодіжної дослідницької акції «Південна Морава-78», «Методика розкопок поселення ранньонеолітичної доби біля Малої Печіни», «Методика дослідження пам'яток античності (історія вивчення літньої резиденції Костянтина Великого у Медіані)», «Відкриття молодих дослідників кафедри археології Белградського університету Липовиці, Середній Брід, Беяриця», «Питання хронології і періодизації археологічних пам'яток Сербії». Ось теми доповідей сербської делегації.

У рамках практичної частини конференції наші шановні гості — молоді дослідники Сербії — відвідали Інститут археології АН УРСР. З його роботою їх ознайомив директор Інституту, доктор історичних наук І. І. Артеменко. Вони відвідали також найбільш визначні історико-архітектурні пам'ятки міста-героя Києва — Києво-Печерський історико-культурний заповідник, де з особливою цікавістю переглянули експозицію Музею історичних коштовностей, Кирилівську та Андріївську церкви, Софійський заповідник. Гості ознайомились також з експозицією Археологічного музею АН УРСР, зустрілись з студентами Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, які розповіли їм про діяльність студентських наукових товариств. Вони мали змогу також ознайомитись з діяльністю Республіканської станції юних техніків та київського Палацу піонерів та школярів ім. М. Островського, де, зокрема, вони були присутні на засіданні гуртка юних археологів.

Підбиваючи підсумки проведення конференції, молоді вчені України та Сербії намітили конкретні заходи майбутнього співробітництва. Матеріали конференції знайдуть відображення у збірнику наукових праць молодих археологів двох братніх країн. Вони й надалі будуть обмінюватись науковою літературою, делегаціями, нагромадженим досвідом роботи. Планується також проведення сумісної радянсько-югославської молодіжної археологічної експедиції на Україну влітку 1981 р. Виступаючи на закритті конференції, керівники делегацій С. Буйських та Б. Савич, а також старший референт Комітету молодіжних організацій УРСР І. О. Бетяр підкреслили неабияку плідність і цінність проведення цього заходу. Конференція продемонструвала високий рівень підготовки молодих дослідників України і Сербії, їх бажання по-новому вирішувати складні питання сучасної археологічної науки.

Особливу урочистість конференції додавало те, що саме у ті дні, коли вона проходила, народи дружньої Югославії, а разом з ними й народи Радянського Союзу відмічали 35-у роковину від дня проголошення СФРЮ. Перша конференція молодих дослідників України та Сербії пройшла напрощуд організовано і сердечно, що, в свою чергу, служить чіткою гарантією подальшого плідного співробітництва молодих вчених двох братніх країн.